

ساخت و اعتباریابی ابزار انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان

فاطمه آتشکده^۱، محمد مصطفوی^۲

۱. کارشناس ارشد رشته مشاوره، گروه علوم تربیتی، موسسه آموزش عالی خزر، ایران.

۲. استادیار رشته مشاوره خانواده، گروه علوم تربیتی، موسسه آموزش عالی خزر، ایران. (نویسنده مسئول).

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره پنجم، شماره هفدهم، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۵۳-۴۱

چکیده

از آنجاکه هدف پژوهش حاضر، ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان است، در دسته پژوهش‌های تحقیق و توسعه قرار می‌گیرد. از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، روش مورد استفاده توصیفی (غیرآزمایشی) و از طرح‌های همبستگی و به صورت خاص تحلیل عامل اکتشافی و تأییدی بود. جامعه پژوهش کلیه زوجین جوان شهر اهواز بود که در دو مرحله نمونه‌گیری انجام شد که مرحله اول بر اساس اعتباریابی ابزار سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان و مرحله دوم بر اساس جامعه آماری است. به منظور انتخاب نمونه مناسب از شهر اهواز با جامعه نامحدود ابتدا حجم نمونه تعیین و سپس بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شد. حجم نمونه لازم با استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران در مرحله اول ۴۰ نفر (۲۰ زوج) و در مرحله دوم ۳۸۴ نفر (۱۹۲ زوج) تعیین شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق از نرم‌افزار spss نسخه ۲۲ استفاده شد. ضمناً سطح معنی‌داری در این تحقیق، $\alpha = 0/05$ تعیین شد. در نهایت میزان همبستگی عوامل فردی ۰/۷۷۰، عوامل خانوادگی ۰/۷۹۹، عوامل ادراکی-روانی ۰/۸۴۴ و عوامل زندگی زناشویی ۰/۷۳۲ به دست آمد. روایی پژوهش از طریق روایی سازه انجام شده که بین ۰/۷۳۱ تا ۰/۸۳۳ نشان داده شده است. پرسشنامه عوامل پژوهش حاضر دارای اعتبار کلی عناصر ۰/۷۸،۳ و بقیه متغیرها بین ۰/۷۶،۹ تا ۰/۸۵،۴ است.

واژه‌های کلیدی: اعتباریابی، انگیزه‌های بی‌اعتمادی و زوجین جوان.

مقدمه

اعتماد^۱ برای توسعه روابط سالم، ایمن و رضایت بخش ضروری است (سیمپسون^۲، ۲۰۰۷). یکی از اولین مفهومی سازی های اعتماد، سه مؤلفه را مشخص می کند: ارزیابی شرکا به عنوان قابل اعتماد و قابل پیش بینی، این باور که شرکا به نیازهای فرد توجه دارند و می توانند در مواقع نیاز به آنها وابسته باشند، و احساس اطمینان در استحکام رابطه (رمل، هلمز و زنا^۳، ۱۹۸۵). در واقع، اعتماد به اینکه شریک زندگی بهترین منافع را در دل دارد، یکی از مهم ترین و باارزش ترین ویژگی ها در روابط عاشقانه است (کلارک و لمی^۴، ۲۰۱۰؛ هلمز و رمل^۵، ۱۹۸۹؛ ریس، کلارک، و هلمز^۶، ۲۰۰۴)، پیش بینی می کند. بسیاری از نتایج مثبت فردی و رابطه ای (آریاگا، رید، گودفرد، و آگنیو^۷، ۲۰۰۶؛ لمی، کلارک، و فینی^۸، ۲۰۰۷؛ موری، هلمز، و گریفین^۹، ۲۰۰۰). برعکس، گزارش سطوح پایین اعتماد یا بی اعتمادی^{۱۰} در روابط عاشقانه با پیامدهای منفی رابطه همراه است. به عنوان مثال، کمپبل، سیمپسون، بولدری و روبین^{۱۱} (۲۰۱۰) دریافتند که افراد با اعتماد کمتر، واکنش منفی بیشتری نسبت به تعارضات رابطه ای روزانه گزارش کردند. علاوه بر این، زمانی که هر دو شریک اعتماد کمتری داشتند، تنوع بیشتری در ارزیابی رابطه وجود داشت. نویسندگان پیشنهاد می کنند که در نتیجه، افرادی که سطح اعتماد پایین تری دارند، تمایل دارند میزان حمایت و پاسخگویی شریک خود را کنترل کرده و گهگاه آزمایش کنند. این ممکن است به این دلیل اتفاق بیفتد که بی اعتمادی می تواند با این باور یا نگرانی همراه شود که شریک زندگی ممکن است رابطه را برای جایگزینی بهتر ترک کند. بنابراین، زمانی که یک رابطه فاقد اعتماد باشد، امکان توسعه بالقوه الگوهای شناختی مضر مانند اسناد منفی، سوءظن و حسادت را فراهم می کند (رودریگوز^{۱۲}، ۲۰۱۵).

یک بررسی سیستماتیک نشان می دهد که وقتی می خواهیم صمیمیت بیشتری داشته باشیم و محبت و مراقبتی را که از شریک زندگی مان نیاز داریم دریافت نکنیم، به احتمال زیاد درگیر خشونت روان شناختی قرار می شویم (ولوتی^{۱۳}، ۲۰۱۸) در واقع، حجم وسیعی از تحقیقات نشان می دهد که وقتی به شرکای خود اعتماد نداریم (رودریگوز، ۲۰۱۵)، به خیانت شریک زندگی خود مشکوک هستیم (برم^{۱۴}، ۲۰۱۸)، و به شرکای خود حسادت می کنیم (مدسن^{۱۵}، ۲۰۱۲). یک مدل میانجی زنجیره ای چندگانه نشان

¹ trust

² Simpson

³ Rempel, Holmes, & Zanna

⁴ Clark & Lemay

⁵ Holmes & Rempel

⁶ Reis, Clark, & Holmes

⁷ Arriaga, Reed, Goodfriend, & Agnew

⁸ Lemay, Clark, & Feeney

⁹ Murray, Holmes, & Griffin

¹⁰ distrust

¹¹ Campbell, Simpson, Boldry, and Rubin

¹² Rodriguez

¹³ Velotti

¹⁴ Brem

¹⁵ Madsen

داد که دل‌بستگی مضطرب بیشتر با بی‌اعتمادی دوتایی بیشتر، پیش‌بینی خیانت شریک زندگی، و حسادت، و به نوبه خود، با استفاده از سوءاستفاده از قرار سایبری مرتبط است (توپلودمیرتاس^۱، ۲۰۲۰).

اعتماد به‌عنوان یک باور، یک انتظار و یک احساس توصیف شده است. لویکی^۲ (۱۹۹۸) اعتماد را این‌گونه تعریف کرد: «اعتقاد و تمایل فرد به عمل بر اساس سخنان، اعمال و تصمیمات دیگران». مفاهیمی مانند ایمان و اطمینان اغلب به‌عنوان مترادف برای اعتماد مورد استفاده قرار می‌گیرند، اگرچه برخی از محققان (مثلاً لوین، ۱۹۹۸) استدلال کردند که ایمان و اعتماد ارتباطی معادل نیستند. اگرچه اعتماد به گذشته مرتبط است، اما همواره با آینده مرتبط است و شامل ریسک است مفهوم ریسک در تعریف اعتماد ارائه شده توسط شلنکر^۳ (۱۹۷۳) برجسته است. «اعتماد بین فردی ممکن است به‌عنوان اتکا به اطلاعات دریافت شده از شخص دیگری در مورد وضعیت‌های محیطی نامشخص و نتایج همراه آن‌ها در یک موقعیت پرخطر تعریف شود». آسیب‌پذیری می‌تواند به‌ویژه در روابط نزدیک و صمیمی که سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی از خود و افراد وجود دارد بسیار زیاد باشد (آسیف و سیم^۴، ۲۰۱۸).

چرایی انجام این پژوهش در این نکته نهفته است که هر چه رابطه مهم‌تر باشد و هر چه میزان وابستگی در آن بیشتر باشد، اعتماد حیاتی به سلامت، رضایت و طول عمر آن رابطه بیشتر است. در فرهنگ و جوامع مختلف، روابط زناشویی به‌طور کلی یکی از مهم‌ترین روابط نزدیک در نظر گرفته می‌شود. سرمایه‌گذاری‌های شرکای زناشویی در رابطه بسیار زیاد و اغلب شدید هستند که بر میزان ریسک می‌افزایند و بر ضرورت اعتماد تأکید می‌کنند. یک موضوع مهم در رابطه با مفهوم‌سازی اعتماد این است که آیا این یک پدیده درون فردی است یا بین فردی.

نظریه پردازان شخصیت (اریکسون^۵، ۱۹۶۸) تمایل دارند اعتماد را یک ویژگی شخصیتی بدانند که فرد دارای آن است و سپس در زمینه‌های بین فردی ظاهر می‌شود. به نظر می‌رسد بسیاری از طرفداران نظریه دل‌بستگی (بالبی^۶، ۱۹۸۸) نیز فکر می‌کنند که اعتماد قبل از هر چیز در درون فرد قرار دارد. سایر نظریه‌پردازان (هلمز^۷، ۱۹۸۹) ترجیح می‌دهند اعتماد را به‌عنوان چیزی تصور کنند که توسط تعاملات بین فردی دو یا چند نفر که در فرآیند ایجاد رابطه با یکدیگر هستند ایجاد و تعیین می‌شود. اعتماد در زمینه‌های خاص یک رابطه متغیر کلیدی در این مطالعه است. همان‌طور که قبلاً ذکر شد، خود اعتماد به طرق مختلف مفهوم‌سازی و تعریف شده است. برای این مطالعه، تعریف ارائه شده توسط لویسکی و همکاران (۱۹۹۸) استفاده خواهد شد. آن‌ها اعتماد را به‌عنوان «اعتقاد و تمایل فرد به عمل بر اساس سخنان، اعمال و تصمیمات دیگران» تعریف کردند (باردن^۸، ۲۰۲۱).

فرضی که زیربنای این مطالعه است این است که سطح اعتماد یک فرد همان‌طور که در بالا تعریف شد، نه تنها بر اساس چرایی شخصی که به‌عنوان هدف آن اعتماد عمل می‌کند، بلکه با توجه به حوزه‌های خاص رابطه آن‌ها متفاوت است. یک فرد ممکن است

¹ Toplu-Demirtaş

² Lewicki

³ Schlenker

⁴ Asif, A., & Saim

⁵ Erikson

⁶ Bowlby

⁷ Holmes

⁸ Barden

به سخنان، اعمال و تصمیمات شخص دیگری در یک زمینه (مثلاً پول و امور مالی) اعتماد کند، اما در مورد دیگر (مثلاً روابط با خانواده گسترده) اعتماد نداشته باشد. همچنین فرض بر این است که اعتماد در حوزه‌های خاص یک رابطه یک متغیر پیوسته است تا یک متغیر دوگانه. درجاتی از اعتماد به‌جای اعتماد یا بی‌اعتمادی در هر حوزه خاص وجود دارد. اعتماد بین فردی خود پیامدهایی برای درک رابطه زناشویی دارد. شواهد ارائه شده توسط راتر^۱ (۱۹۶۷) نشان می‌دهد که افراد کم اعتماد مشکوک‌تر هستند و رفتار رقابتی‌تری نسبت به افراد با اعتماد بالا دارند. در مقابل، افراد با اعتماد بالا در برخی از مطالعات خوشایند و متعارف توصیف می‌شوند (اورایری^۲، ۲۰۲۱).

اعتماد به دسته‌هایی تقسیم می‌شود. اعتماد به‌عنوان تمایل شخص برای به اشتراک گذاشتن اطلاعات شخصی با شخص دیگری تعریف می‌شود. جانسون جورج و سوآپ^۳ (۱۹۸۲) اعتبار مقیاس اعتماد بین فردی خاص^۴ (SITS) را مورد مطالعه قرار دادند. این مطالعه شامل ۴۳۵ شرکت‌کننده بود و آن‌ها را ملزم به شرکت در نظرسنجی گردآوری‌شده توسط هیئت تحقیقاتی کرد. عوامل اعتمادی که بیشتر از مقیاس اعتماد بین فردی خاص پدیدار شد، عوامل اعتماد عمومی، اعتماد عاطفی، قابلیت اطمینان، قابل اعتماد بودن و اعتماد فیزیکی بود. عوامل مشترک بین مردان و زنان عوامل اعتماد عاطفی و قابلیت اطمینان بود. آن‌ها با بررسی عمق همبستگی بین اعتماد و قابلیت اطمینان و جنبه‌های اعتماد عاطفی، فرض کردند که دلیل اینکه به نظر می‌رسد قابلیت اطمینان نقش بزرگ‌تری بازی می‌کند این است که قابلیت اطمینان ممکن است یک عامل اولیه اعتماد در روابط باشد درحالی‌که اعتماد عاطفی ممکن است عاملی باشد که بیشتر حذف شود (کنبلوچ^۵، ۲۰۲۱).

در توسعه روابط، نشان دادن اینکه نرخ توسعه رابطه یک عامل بالقوه تعیین‌کننده است اعتماد یک فرآیند پویا است. حتی پس از ایجاد یک پایه محکم اعتماد، احساس اعتماد به تغییرات و انتقالات در رابطه پاسخ می‌دهد. همان‌طور که اعتماد ایجاد شده است، می‌تواند از بین برود. تأثیر سطوح مختلف اعتماد بر ماهیت یک رابطه نزدیک به‌تازگی موضوع مطالعه شده است و هنوز چیزهای زیادی برای آموختن باقی مانده است. با این حال، از شواهدی که در حال حاضر وجود دارد، واضح است که روابط افراد با سطوح اعتماد بالاتر به‌طور کلی با روابطی که سطح اعتماد پایین‌تر است، متفاوت است. در مجموعه مهمی از مطالعات طولی تعهد و اعتماد، جنیفر ویزلکوئیست^۶ (۱۹۹۹) شواهدی ارائه کرده است که تغییرات در اعتماد با ادراک از اقدامات مثبت یک شریک مرتبط است. افراد زمانی به شرکای خود اعتماد می‌کنند که به آن‌ها متعهد باشند و درک کنند که شرکایشان به شیوه‌های مثبت عمل کرده‌اند. علاوه بر این، نشان داده شده است که تغییرات در اعتماد در نهایت باید منعکس‌کننده تغییرات در اسناد به انگیزه‌های شریک باشد. مردم

¹ Rotter

² Evraire

³ Johnson George C, Swap

⁴ Specific Interpersonal Trust Scale

⁵ Knobloch

⁶ Jennifer Wieselquist

نه تنها باید به رفتار شریک زندگی خود توجه کنند، بلکه باید آن را متفاوت از رفتار قبلی خود تفسیر کنند. از این نظر، اعتماد می‌تواند به‌عنوان «فیلتری» عمل کند که از طریق آن رویدادها و تجربیات جدید تفسیر می‌شوند (رینولدز رایت^۱، ۲۰۲۱).

رجبی، خشنود و سودانی (۱۳۹۹) نشان داد که زوج‌درمانی مبتنی بر بازسازی عاطفی باعث افزایش اعتماد در روابط نزدیک و رضایت زناشویی در مراحل درمان و پیگیری شده است. همچنین اوریر، دوزویس و وایلد (۲۰۲۲) نشان دادند سطوح پایین‌تر اعتماد نیز با رفتار اطمینان‌جویی بیش‌ازحد روزانه بیشتر همراه بود. علاوه بر این، تجزیه و تحلیل‌ها در حین کنترل علائم افسردگی قابل توجه باقی ماندند. این مطالعه با نشان دادن اینکه برای زنان دارای سبک دلبستگی مضطرب و مردان با سبک دلبستگی اجتنابی، رفتار اطمینان‌جویی بیش‌ازحد با اعتماد کمتر در روز بعد مرتبط است، ادبیات را گسترش داد. رازااولاه (۲۰۲۱) در پژوهشی نیز نشان می‌دهد که اثر یک رابطه مشارکتی زمانی که اعتماد و بی‌اعتمادی هر دو وجود داشته باشد (در سطوح متوسط تا بالا)، برای عملکرد مهم است. در پژوهشی دیگر کلینرت و شیلر (۲۰۲۰) نشان دادند اعتماد، همان‌طور که توسط بازی اعتماد برای زوج‌ها اندازه‌گیری می‌شود، به‌طور مثبت با اعتماد، رضایت، و احساس نزدیکی در رابطه مرتبط است، اما نه با اعتماد عمومی بین فردی، و اعتبار همگرا و متمایز آن را تأیید می‌کند. اعتماد محور اصلی رابطه زوجین و ایجاد احترام و صمیمیت بین آن‌ها است، کم‌رنگ شدن اعتماد بین زوجین موجب بروز آسیب‌هایی در زندگی شده و پایه‌های مستحکم زندگی را سست می‌کند با توجه به آنچه گفته شد هدف پژوهش حاضر ساخت و اعتباریابی ابزار انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان است.

روش پژوهش

از آنجاکه هدف پژوهش حاضر، ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان است، در دسته پژوهش‌های تحقیق و توسعه قرار می‌گیرد. از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، روش مورد استفاده توصیفی (غیرآزمایشی) و از طرح‌های همبستگی و به‌صورت خاص تحلیل عامل اکتشافی و تأییدی است. جامعه پژوهش کلیه زوجین جوان شهر اهواز است که در دو مرحله نمونه‌گیری انجام می‌شود که مرحله اول بر اساس اعتباریابی ابزار سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان و مرحله دوم بر اساس جامعه آماری است. به‌منظور انتخاب نمونه مناسب از شهر اهواز با جامعه نامحدود ابتدا حجم نمونه تعیین و سپس بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب خواهند شد. جامعه نامتناهی یا نامحدود یعنی جامعه‌هایی که از یک ردیف بی‌انتهای از مقادیر تشکیل شده باشد. حجم نمونه لازم با استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران در مرحله اول ۴۰ نفر (۲۰ زوج) و در مرحله دوم ۳۸۴ نفر (۱۹۲ زوج) تعیین خواهد شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته با ۱۸ گویه و ۴ عامل (فردی ۵) سؤال، خانوادگی (۳ سؤال)، ادراکی-روانی (۶ سؤال) و زندگی زناشویی (۴ سؤال)) استفاده شد. ابتدا پیشینه نظری و تجربی پژوهش مورد مطالعه و بررسی قرار خواهد گرفت و انگیزه‌های بی‌اعتمادی در زوجین جوان شناسایی خواهند شد. این انگیزه‌های بی‌اعتمادی در زوجین جوان براساس بررسی پژوهش‌های داخلی و خارجی به دست خواهند آمد. بعدازآن پرسشنامه در اختیار چند نفر از کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه مورد مطالعه قرار خواهد گرفت و با انجام اصلاحات موردنظر آنان، بر روی نمونه مورد

¹ Reynolds-Wright

مطالعه اجرا خواهد گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده های تحقیق از نرم افزار کامپیوتری SPSS نسخه ۲۲ استفاده شد. ضمناً سطح معنی داری در این تحقیق، $\alpha = 0/05$ تعیین شد.

یافته ها

قبل از انجام هرگونه تحلیل و تفسیر، به بررسی متغیرهای جمعیت شناختی افراد موجود در نمونه آماری پرداخته شده است. بیشترین فراوانی میزان تحصیلات مربوط به مدرک کارشناسی ۱۹۸ نفر (۵۱,۶ درصد) و کمترین فراوانی میزان تحصیلات مربوط به مدرک دکترا ۲۰ نفر (۵,۲ درصد) می باشد. بیشترین فراوانی مربوط به بازه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال ۱۵۱ نفر (۳۹,۳ درصد) و کمترین فراوانی مربوط به بازه سنی زیر ۲۰ سال ۴۸ نفر (۱۲,۵ درصد) می باشد. میانگین ویژگی های فردی، عدم صداقت زوجین، نوع دوستان زوجین، وفاداری پایین زوجین، پایبندی مذهبی زوجین و نمره کل عوامل فردی به ترتیب برابر ۳/۵۰، ۳/۵۶، ۳/۶۱، ۳/۷۴، ۳/۴۳، ۱۷/۸۳۸ می باشند. همچنین انحراف معیار این متغیرها به ترتیب برابر ۱/۰۱۲، ۰/۹۶۵، ۰/۸۸۲، ۰/۸۳۳، ۱/۰۶۰ و ۳/۵۳۳ می باشد، که همه از پراکندگی نرمال و جزئی برخوردار هستند.

جدول ۱. آمار توصیفی متغیر عوامل خانوادگی و ابعاد آن

آماره	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
محیط خانوادگی	۳,۵۱	۱,۰۶۰	۱	۵
پیشینه خانوادگی	۳,۳۳	۱,۰۰۶	۱	۵
ضعف در بنیان فرهنگی خانواده	۳,۳۹	۰,۹۹۸	۱	۵
نمره کل عوامل خانوادگی	۱۰,۲۳۷	۲,۶۷۷	۳	۱۵

در جدول (۱) مشاهده می شود که میانگین ابعاد محیط خانوادگی، پیشینه خانوادگی، ضعف در بنیان فرهنگی خانوادگی و نمره کل عوامل خانوادگی به ترتیب برابر ۳/۵۱، ۳/۳۳، ۳/۳۹، ۱۰/۲۳۷ می باشد. همچنین انحراف معیار این متغیرها به ترتیب برابر ۱/۰۶۰، ۱/۰۰۶، ۰/۹۹۸، ۲/۶۷۷ می باشد.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیر ادراکی - روانی و ابعاد آن

آماره	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
رضایت عاطفی پایین	۳,۷۲	۱,۰۰۸	۱	۵
نبود هنجارهای مشترک	۳,۴۴	۱,۱۶۶	۱	۵
تنش های روحی	۳,۷۳	۰,۹۵۳	۱	۵
صمیمت پایین	۳,۴۹	۱,۱۵۴	۱	۵
ضعف در ارزش ها و هنجارهای مشترک	۳,۶۶	۱,۰۴۷	۱	۵
احساس تعلق پایین در زندگی زوجین	۳,۷۸	۰,۹۰۹	۱	۵
نمره کل عوامل ادراکی-روانی	۲۱,۸۳۳	۴,۲۴۵	۱۲	۳۰

در جدول (۲) مشاهده می شود که میانگین ابعاد رضایت عاطفی پایین، نبود هنجارهای مشترک، تنش های روحی، صمیمیت پایین، ضعف در ارزش ها و هنجارهای مشترک، احساس تعلق پایین در زندگی و نمره کل عوامل ادراکی-روانی به ترتیب برابر ۳/۷۲، ۳/۴۴، ۳/۷۳، ۳/۴۹، ۳/۶۶، ۳/۷۸ و ۲۱/۸۳۳ می باشد. همچنین انحراف معیار این متغیرها به ترتیب برابر ۱/۰۰۸، ۱/۱۶۶، ۰/۹۵۳، ۱/۱۵۴، ۱/۰۴۷، ۰/۹۰۹، ۴/۲۴۵ می باشد.

جدول ۳. آمار توصیفی متغیر زندگی زناشویی و ابعاد آن

آماره	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
شیوه گزینش همسر	۴,۰۱	۰,۷۸۷	۲	۵
شناخت ناکافی زوجین از یکدیگر	۳,۶۶	۱,۰۳۸	۱	۵
مدت زمان تعامل کم با یکدیگر	۳,۷۹	۰,۹۷۵	۱	۵
نمره کل عوامل زندگی زناشویی	۱۵,۰۱۰	۲,۹۴۵	۷	۲۰

در جدول (۳) مشاهده می شود که میانگین ابعاد شیوه گزینش همسر، شناخت ناکافی زوجین از یکدیگر، مدت زمان تعامل کم با یکدیگر و نمره کل عوامل زندگی زناشویی به ترتیب برابر ۴/۰۱، ۳/۶۶، ۳/۷۹، ۳/۵۵، ۱۵/۰۱۰ می باشد. همچنین انحراف معیار این متغیرها به ترتیب برابر ۰/۷۸۷، ۱/۰۳۸، ۰/۹۷۵، ۰/۹۴۶ و ۲/۹۴۵ می باشد.

جهت برآورد پایایی (قابلیت اعتماد) پرسشنامه از روش ضریب آلفای کرونباخ و تصنیف استفاده شده است. نتیجه آن در جدول زیر آمده است که نشان دهنده پایایی بالای ابزار اندازه گیری بود.

جدول ۴. آزمون پایایی مربوط به پرسشنامه

ردیف	متغیر	تعداد گویه	همسانی درونی
۱	کل پرسشنامه	۱۸	آلفای کرونباخ ۰,۷۸۳
			تصنیف ۰,۷۰۱
۲	عوامل فردی	۵	آلفای کرونباخ ۰,۷۹۱
			تصنیف ۰,۸۷۸
۳	عوامل خانوادگی	۳	آلفای کرونباخ ۰,۸۵۴
			تصنیف ۰,۹۳۰
۴	عوامل ادراکی-روانی	۶	آلفای کرونباخ ۰,۷۶۹
			تصنیف ۰,۸۹۶
۵	عوامل زندگی زناشویی	۴	آلفای کرونباخ ۰,۸۱۰
			تصنیف ۰,۸۹۱

با توجه به جدول فوق مشاهده می شود که ضرایب آلفای کرونباخ بالاتر از ۰,۷ محاسبه شده است، و همچنین ضرایب تصنیف هم محاسبه شده است. با توجه به ضرایب به دست آمده پایایی متغیرهای تحقیق تأیید می شود.

جدول شماره ۵. آزمون KMO and Bartlett's برای تأیید روایی داده‌ها

عامل	
عوامل فردی	۰.۵۹۹
عوامل خانوادگی	۰.۶۹۴
عوامل ادراکی-روانی	۰.۶۶۲
عوامل زندگی زناشویی	۰.۵۳۴

جدول ۶. مشخصه‌های آماری اولیه مواد پرسشنامه سازگاری با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی

واریانس کل تبیین شده									
جزء	مقادیر ویژه اولیه			مجموع استخراج بارهای مربعی			مجموع چرخش بارهای مربعی		
	جمع	درصد از واریانس	درصد انباشته	جمع	درصد از واریانس	درصد انباشته	جمع	درصد از واریانس	درصد انباشته
۱	۶,۴۷۹	۳۵,۹۹۴	۳۵,۹۹۴	۶,۴۷۹	۳۵,۹۹۴	۳۵,۹۹۴	۳,۳۶۰	۱۸,۶۶۶	۱۸,۶۶۶
۲	۲,۷۵۵	۱۵,۳۰۶	۵۱,۲۹۹	۲,۷۵۵	۱۵,۳۰۶	۵۱,۲۹۹	۲,۹۸۱	۱۶,۵۶۲	۳۵,۲۲۹
۳	۱,۵۱۶	۸,۴۲۳	۵۹,۷۲۳	۱,۵۱۶	۸,۴۲۳	۵۹,۷۲۳	۲,۹۶۶	۱۶,۴۷۷	۵۱,۷۰۶
۴	۱,۲۸۴	۷,۱۳۲	۶۶,۸۵۴	۱,۲۸۴	۷,۱۳۲	۶۶,۸۵۴	۲,۷۲۷	۱۵,۱۴۹	۶۶,۸۵۴
۵	۰,۷۱۰	۳,۹۴۵	۷۰,۷۹۹						
۶	۰,۶۷۰	۳,۷۲۳	۷۴,۵۲۲						
۷	۰,۶۳۹	۳,۵۵۳	۷۸,۰۷۵						
۸	۰,۵۴۴	۳,۰۲۰	۸۱,۰۹۴						
۹	۰,۵۱۳	۲,۸۴۸	۸۳,۹۴۲						
۱۰	۰,۴۶۶	۲,۵۸۷	۸۶,۵۲۹						
۱۱	۰,۴۰۳	۲,۲۴۰	۸۸,۷۶۸						
۱۲	۰,۳۸۱	۲,۱۵۷	۹۰,۹۲۶						
۱۳	۰,۳۴۸	۱,۹۳۱	۹۲,۸۵۷						
۱۴	۰,۳۱۳	۱,۷۳۶	۹۴,۵۹۴						
۱۵	۰,۲۹۷	۱,۶۵۲	۹۶,۲۴۶						
۱۶	۰,۲۵۳	۱,۴۰۴	۹۷,۶۵۰						
۱۷	۰,۲۲۷	۱,۲۶۴	۹۸,۹۱۴						
۱۸	۰,۱۹۶	۱,۰۸۶	۱۰۰,۰۰۰						

همان‌طور که در جدول ۸ دیده می‌شود، ارزش‌های ویژه ۴ آیتم، بزرگ‌تر از یک است که در میان آن‌ها ارزش ویژه آیتم یکم (۶,۴۷۹)، اختلاف فاحشی با ارزش ویژه سایر آیتم‌ها دارد (آیتم دوم دارای ارزش ویژه برابر ۲,۷۵۵ است). این ۴ آیتم، در مجموع ۶۶/۸۵۴ درصد از کل واریانس بین ۱۸ ماده مورد مطالعه را توجیه می‌کنند. نظر به اینکه ارزش‌های ویژه ۴ آیتم نشان می‌دهند، احتمالاً یک آیتم کلی بر همه‌ی مواد پرسش نامه تسلط دارد، برای تشخیص تعداد آیتم‌هایی که لازم است در راه‌حل نهایی استخراج شود از طرح Scree استفاده شده است (نمودار ۴-۳). نمودار Scree طرحی از واریانس کل تبیین شده توسط هر متغیر را در ارتباط با متغیرهای دیگر نشان می‌دهد. در این طرح معمولاً آیتم‌های بزرگ در بالا و دیگر آیتم‌ها با شیب تدریجی در کنار هم نشان داده می‌شوند.

جدول ۷. روایی چهار حوزه (نتایج پژوهش)

Component Matrix ^a	
عامل	
۰,۷۷۴	عوامل فردی
۰,۸۳۳	عوامل خانوادگی
۰,۸۱۳	عوامل ادراکی-روانی
۰,۷۳۱	عوامل زندگی زناشویی

در جدول ۹ روایی پژوهش از طریق روایی سازه انجام شده که بین ۰/۷۳۱ تا ۰/۸۳۳ نشان داده شده است. پرسشنامه عوامل پژوهش حاضر دارای اعتبار کلی عناصر ۰/۷۸,۳ و بقیه متغیرها بین ۰/۷۶,۹ تا ۰/۸۵,۴ است.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به نتایج یافته‌ها در جدول ۱ می‌توان به سؤال اول پژوهش مبنی بر عامل‌های زیربنایی ابزار سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان کدام اند؟ پاسخ داد. با توجه به نتایج جدول ۱، در تبیین این یافته می‌توان گفت، بی‌اعتمادی در یک رابطه عاشقانه مانند سرطان است. اغلب به‌طور نامحسوس شروع می‌شود، اما به‌زودی گسترش می‌یابد. این یکی از عوامل اصلی است که اگر کنترل نشود، می‌تواند پیوند بین دو فرد را بدتر کند و حتی آن را از بین ببرد. یک ایده مهم در مورد مفهوم وجود دارد. اعتماد آموختنی است، اما بی‌اعتمادی نیز آموختنی است. این احساسی نیست که از ناکجاآباد ظاهر شود، بلکه نتیجه چیزی است که از تجربه بیرون می‌آید. به عبارت دیگر، زمانی که در یک رابطه هستید، تمام چمدان‌های خود را به همراه می‌آورید، که تا حدی توضیح می‌دهد که چقدر به شریک زندگی خود اعتماد خواهید داشت. در سناریوهای عادی، بی‌اعتمادی در یک زوج پس‌ازاینکه یک یا هر دو عضو ثابت به نظر نمی‌رسند به وجود می‌آید. باین‌حال، در موارد شدیدتر، چنین روان رنجوری حتی بدون دلایل کافی برای بی‌اعتمادی وجود دارد. به این ترتیب بدون توجه به شرایط و علل آن، بی‌اعتمادی موضوعی است که باید با آن برخورد و حل شود. بی‌اعتمادی در یک رابطه عاشقانه می‌تواند دلایل زیادی داشته باشد. رایج‌ترین چاشنی خیانت است. باین‌حال، این تنها وضعیتی نیست که باعث عدم اعتماد می‌شود. هر عملی که طرف مقابل را ناامید می‌کند، زمینه را برای ایجاد بی‌اعتمادی فراهم می‌کند (هان و کورتیس، ۲۰۲۱).

با توجه به نتایج یافته‌ها در جدول ۶ می‌توان به سؤال دوم پژوهش مبنی بر آیا ساختار عاملی ابزار سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان تائید می‌شود؟ پاسخ داد. با توجه به نتایج جدول ۶، در تبیین این یافته می‌توان گفت، رابطه بین اعتماد و عشق رابطه نزدیکی است. اعتماد یعنی اعتماد به خود، قضاوت‌های خود و اعتماد به دیگران. اعتماد پایه و اساس هر رابطه است. بدون آن، رابطه متزلزل خواهد شد و در نهایت شکست خواهد خورد. عدم اعتماد دلیل اصلی از هم پاشیدگی روابط است. از جنبه مثبت، اعتماد باعث می‌شود افراد مشتاق باشند که بخشی از یک رابطه یا گروه باشند، با هدف مشترک و تمایل به وابستگی به یکدیگر. یکی از تعریف‌های فرهنگ لغت اعتماد، «احساس امنیت در هنگام آسیب‌پذیری» است. وقتی به یک رهبر، عضو خانواده یا دوست وابسته باشیم، می‌توانیم احساس آسیب‌پذیری کنیم و برای مدیریت اضطراب این احساس به اعتماد نیاز داریم. وقتی اعتماد وجود دارد، همه چیز خوب پیش می‌رود. اما وقتی اعتماد از بین می‌رود، رابطه در خطر است (آپوستو، ۲۰۲۱). نژاد بشر در نقش‌هایی که

نر و ماده ایفا می‌کنند تکامل یافته است. این نقش‌ها با گذشت زمان کمتر ثابت شده و کمتر مشخص شده‌اند. نقش‌هایی که زن و مرد در رابطه خود دارند تعیین‌کننده میزان پیوند یا ارتباطی است که آن‌ها در رابطه خود تجربه می‌کنند. از بین تمام روابط بین زن و مرد، ازدواج حیاتی‌ترین است. ازدواج ساختار اساسی زندگی و نظام خانواده است و نقشی حیاتی در حفظ سلامت روانی فرد دارد. هر دو شریک وظایف متعددی مانند شغل و خانواده را همراه با تلاش خود برای حفظ تعادل بین آن‌ها انجام می‌دهند. بدون دستیابی به تعادل در رابطه نمی‌توان زندگی زناشویی رضایت‌بخشی داشت (ریچمن، ۲۰۱۹). اگر زوجین اقدامات خاصی را برای ایجاد اعتماد به یکدیگر انجام می‌دهند، ممکن است نه تنها رضایت زناشویی حفظ شود، بلکه می‌تواند افزایش یابد. الگوی تفاوت‌های جنسیتی در اعتماد نشان داد که مردان زوج‌های تک‌شغلی و زنان زوج‌های دو شغله نسبت به همسران اعتماد بیشتری دارند. این ممکن است نشان دهد که سطوح بالاتر اعتماد در همسران مرد زوج‌های شغلی تکی توسط نقش‌های جنسیتی سنتی ایجاد شده است در حالی که سطوح بالاتر اعتماد در همسران زن زوج‌های شغلی دوگانه ممکن است توسط نقش‌های جنسیتی برابرتر ایجاد شده باشد (وانگ، ادواردز و هیل، ۲۰۱۷).

با توجه به نتایج یافته‌ها در جدول ۴ می‌توان به سؤال سوم پژوهش مبنی بر وضعیت شاخص‌های پایایی ابزار سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان چگونه است؟ پاسخ داد. با توجه به نتایج جدول ۴، در تبیین این یافته می‌توان گفت، دیدگاه اعتماد به‌عنوان پایه‌ای برای نظم اجتماعی، رشته‌های فکری و سطوح تحلیل بسیاری را در برمی‌گیرد. درک اینکه چرا مردم اعتماد می‌کنند، و همچنین اینکه چگونه اعتماد روابط اجتماعی را شکل می‌دهد، تمرکز اصلی روانشناسان، جامعه‌شناسان، دانشمندان علوم سیاسی، اقتصاددانان، مردم‌شناسان و دانشجویان رفتار سازمانی بوده است. محققان اعتماد را به‌عنوان یک عنصر ضروری در شخصیت سالم، به‌عنوان پایه‌ای برای روابط بین فردی می‌دانند. روابط، به‌عنوان پایه‌ای برای همکاری، و به‌عنوان پایه‌ای برای ثبات در نهادها و بازارهای اجتماعی به حساب می‌آیند. اعتماد یک پایه اساسی برای ازدواج است که احساس ثبات و امنیت را فراهم می‌کند. وقتی یکی از شرکا این اعتماد را بشکند، ازدواج ممکن است آسیب ببیند و باعث ترس، عدم اطمینان و بدگمانی بین شرکا شود. گاهی اوقات، بی‌اعتمادی در ازدواج ناشی از اعمال یک یا هر دو طرف است. در برخی مواقع یکی از زوجین با مشکلات اعتماد وارد ازدواج می‌شود. یادگیری نحوه برخورد با بی‌اعتمادی در یک رابطه می‌تواند به تقویت پیوند زناشویی کمک کند (براندس، استرن و دورون، ۲۰۲۰). صداقت به رابطه فضای رشد می‌دهد. شرکا می‌توانند در رابطه احساس اطمینان کنند و به راحتی برای آینده برنامه‌ریزی کنند. بی‌اعتمادی به ازدواج این اطمینان را از بین می‌برد و می‌تواند باعث اضطراب شود. بی‌اعتمادی شروع به فرسایش رابطه می‌کند و می‌تواند به نظر برسد که رابطه در حال پایان است. اعتماد در ایجاد روابط ایمن، صمیمی و رضایت‌بخش بسیار مهم است. نظریه دلبستگی چارچوبی مفید برای درک ارتباط بین اعتماد و حسادت در روابط عاشقانه فراهم می‌کند. تفاوت‌های فردی در سبک‌های دلبستگی بر روشی که در آن اعتماد در طول زمان ایجاد می‌شود تأثیر می‌گذارد (تپلودمیرتاس^۲، ۲۰۲۲).

¹ Brandes, Stern & Doron

² Toplu-Demirtaş

با توجه به نتایج یافته‌ها در جدول ۷ می‌توان به سؤال چهارم پژوهش مبنی بر وضعیت شاخص‌های روانی ابزار سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی در بین زوجین جوان چگونه است؟ پاسخ داد. با توجه به نتایج جدول ۷، در تبیین این یافته می‌توان گفت، تمایل یا توانایی افراد برای اعتماد به دیگران تا حد زیادی به تجربیات آن‌ها بستگی دارد. وقتی کسی اعتماد را می‌شکند، نه تنها بر روابط با آن شخص تأثیر می‌گذارد، بلکه بر میزان اعتماد (یا عدم اعتماد) به افراد در آینده نیز تأثیر می‌گذارد. مسائل مربوط به اعتماد نوعی مکانیسم دفاعی است؛ اغلب، آن‌ها وجود دارند زیرا در برخی سطوح، افراد فکر می‌کنند باید از خود در برابر ناامیدی و درد اجتناب‌ناپذیر محافظت کنند. تجربه خیانت می‌تواند دست‌اول یا جان‌شین باشد: مشاهده روابط والدین در دوران کودکی یا اطلاع از خیانت‌های سابق شریک فعلی می‌تواند به همان اندازه که تلاش برای التیام رابطه‌ای که در آن شریک خیانت کرده است، مسائل چالش‌برانگیز اعتماد ایجاد کند. از قضا، مسائل مربوط به اعتماد می‌تواند یک پیش‌گویی خودشکوفایی باشد: وقتی معتقدیم مردم اساساً غیرقابل اعتماد هستند، طوری رفتار می‌کنیم که گویی اعتماد چیزی است که به‌طور کامل به ما می‌دهند یا اصلاً نمی‌دهند و نزدیک شدن به اعتماد در روابط از دیدگاه "همه‌یا هیچ" استرس ایجاد می‌کند زیرا می‌تواند یک حس عاطفی را تقویت کند (زیهاد و چایتی، ۲۰۲۱).

علیرغم تنوعی که برای عوامل زیربنایی انگیزه‌های بی‌اعتمادی زوجین مشاهده می‌شود، همپوشانی بسیاری در بین آن‌ها مشهود است. با وجود این، نمی‌توان از شرایط بومی که ابزار اندازه‌گیری برآمده از آن است، غفلت کرد. بدیهی است بی‌اعتمادی زوجین و انتظارات از این بی‌اعتمادی در شرایط زمانی و مکانی مختلف متفاوت است. ابزار تهیه‌شده در این پژوهش می‌تواند جهت سنجش انگیزه‌های بی‌اعتمادی زوجین مورد استفاده قرار گیرد و از نتایج آن جهت بهبود و ارتقای اعتماد بین زوجین استفاده به عمل آورد تا بتوان گامی مؤثر در جهت ارتقای کیفیت روابط زناشویی برداشت. در صورتی که مطالعات آتی در مورد رضایت زناشویی در بین زوج‌های مجرد و دو شغله، طیف وسیعی از مشاغل را در نمونه برای هنجارها و تعمیم‌یافته‌ها گنجانده باشد، یافته‌های مطالعه حاضر می‌تواند اعتبار خارجی داشته باشد. روش نمونه‌گیری در حال حاضر، نمونه‌گیری آسان بود که به‌طور کامل نماینده جامعه نبود. بنابراین باید از روش نمونه‌گیری احتمالی استفاده شود.

منابع

- رجبی، غلامرضا؛ خشنود، قاسم؛ سودانی، منصور؛ خجسته‌مهر؛ رضا. (۱۳۹۹). اثربخشی زوج‌درمانی مبتنی بر بازسازی عاطفی بر افزایش اعتماد و رضایت زناشویی در زوجین با ازدواج مجدد، *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۲۶(۱)، ۱۱۴-۱۲۹.
- Arriaga, X.B., Reed, J.T., Goodfriend, W., Agnew, C.R. (2015). Relationship perceptions and persistence: Do fluctuations in perceived partner commitment undermine dating relationships? *Journal of Personality and Social Psychology*, 107(1), 1045-1065.
- Arriaga, X.B., Reed, J.T., Goodfriend, W., Agnew, C.R. (2006). Relationship perceptions and persistence: Do fluctuations in perceived partner commitment undermine dating relationships? *Journal of Personality and Social Psychology*, 91:1045-1065.
- Asif, A., & Saim, S. (2018). Trust and marital satisfaction among single and dual career couples. *Dubai: MedCrave Group LLC*.

- Barden, E. P., Wang, B. A., Sternberg, J. A., Poole, L. Z., & Balderrama-Durbin, C. M. (2021). Dyadic trust as a mediator in the association between posttraumatic stress symptoms and relationship distress in community couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 38(3), 950-970
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent-child attachments and healthy human development*. Basic Books, New York, USA, pp. 224
- Brandes, O., Stern, A., & Doron, G. (2020). "I just can't trust my partner": Evaluating associations between untrustworthiness obsessions, relationship obsessions and couples violence. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 24, 100500.
- Brem, M. J., Wolford-Clevenger, C., Zapor, H., Elmquist, J., Shorey, R. C., Stuart, G. (2018). Dispositional mindfulness as a moderator of the relationship between perceived partner infidelity and women's dating violence perpetration. *Journal of Interpersonal Violence*, 33(2), 250-267. <https://doi.org/10.1177/0886260515604415>
- Campbell, L., Simpson, J. A., Boldry, J. G., & Rubin, H. (2010). Trust, variability in relationship evaluations, and relationship processes. *Journal of personality and social psychology*, 99(1), 14.
- Erikson EH (1968) *Identity, youth, and crisis*. Norton, New York, USA, pp. 154-159.
- Evraire, L. E., Dozois, D. J. A., & Wilde, J. L. (2021). The Contribution of Attachment Styles and Reassurance Seeking to Trust in Romantic Couples.
- Evraire, L. E., Dozois, D. J. A., & Wilde, J. L. (2022). The Contribution of Attachment Styles and
- Han, Q., & Curtis, D. R. (2021). Suspicious minds: cinematic depiction of distrust during epidemic disease outbreaks. *Medical Humanities*, 47(2), 248-256.
- Holmes, JG., Rempel, JK. (1989). Trust in close relationships. In: Hendrick C (Ed.), *Review of Personality and social relationships*. Sage, Newbury Park, USA, pp. 187-219
- Johnson George, C., Swap, WC. (1982). Measurement of specific interpersonal trust: Construction and validation of a scale to assess trust in a specific other. *J Personality and Social Psychology* 43(6): 1306-1317.
- Kleinert, T., Schiller, B., Fischbacher, U., Grigutsch, L. A., Koranyi, N., Rothermund, K., & Heinrichs, M. (2020). The Trust Game for Couples (TGC): A new standardized paradigm to assess trust in romantic relationships. *PloS one*, 15(3), e0230776.
- Knobloch, L. K., Knobloch-Fedders, L. M., Yorgason, J. B., Basinger, E. D., Abendschein, B., & McAninch, K. G. (2021). Suspicion about a partner's deception and trust as roots of relational uncertainty during the post-deployment transition. *Journal of Social and Personal Relationships*, 38(3), 912-934.
- Lewicki, R.J., McAllister, DJ., Bies, RJ. (1998) Trust and distrust: New relationships and realities. *Academy of Management Review*, 23(3), 438-458.
- Madsen, C. A., Stith, S. M., Thomsen, C. J., McCollum, E. E. (2012). Violent couples therapy: Bilateral and unilateral violence. *Partner Abuse*, 3(1), 43-58.
- Murray, SL., Holmes, J.G., Griffin, D.W. (2000). Self-esteem and the quest for felt security: How perceived regard regulates attachment processes. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2000;78:478-498.
- Reis, HT., Clark, MS., Holmes, JG. (2004). Perceived partner responsiveness as an organizing construct in the study of intimacy and closeness. In: Mashek DJ, Aron AP, editors. *Handbook of closeness and intimacy*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 201-225.

- Rempel, JK., Holmes, JG., Zanna, MP. (1985). Trust in close relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 49, 95–112.
- Reynolds-Wright, J. J., Cameron, N. J., & Anderson, R. A. (2021). Will Men Use Novel Male Contraceptive Methods and Will Women Trust Them? A Systematic Review. *The Journal of Sex Research*, 1-12.
- Richman, L. (2019). Important Rulings on the Interface between Marital and Charitable Planning. *J. Passthrough Entities*, 22, 9.
- Rodriguez, L. M., DiBello, A. M., Øverup, C. S., & Neighbors, C. (2015). The Price of Distrust: Trust, Anxious Attachment, Jealousy, and Partner Abuse. *Partner abuse*, 6(3), 298–319.
- Rotter, JB. (1967). A new scale for the measurement of interpersonal trust. *J Pers* 35(4): 651-655.
- Schlenker RB, Helm B, Tedeschi JT (1973) The effects of personality and situational variables on behavioral trust. *J PersSoc Psycho*, 25(3), 419-427.
- Seeking to Trust in Romantic Couples. *Europe's Journal of Psychology*, 18(1), 19.
- Raza-Ullah, T. (2021). When does (not) a cooperative relationship matter to performance? An empirical investigation of the role of multidimensional trust and distrust. *Industrial Marketing Management*, 96, 86-99
- Toplu-Demirtaş, E., Akcabozan-Kayabol, N. B., Araci-Iyiyaydin, A., & Fincham, F. D. (2020). Unraveling the roles of distrust, suspicion of infidelity, and jealousy in cyber dating abuse perpetration: An attachment theory perspective. *Journal of interpersonal violence*, 0886260520927505.
- Toplu-Demirtaş, E., Akcabozan-Kayabol, N. B., Araci-Iyiyaydin, A., & Fincham, F. D. (2022). Unraveling the roles of distrust, suspicion of infidelity, and jealousy in cyber dating abuse perpetration: An attachment theory perspective. *Journal of interpersonal violence*, 37(3-4), NP1432-NP1462.
- Velotti, P., Beomonte-Zobel, S., Rogier, G., Tambelli, R. (2018). Exploring relationships: A systematic review on intimate partner violence and attachment. *Frontiers in Psychology*, 9, 1166–1208. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01166> Google Scholar | Crossref | Medline
- Wang, F., Edwards, K. J., & Hill, P. C. (2017). Humility as a relational virtue: Establishing trust, empowering repair, and building marital well-being. *Journal of psychology and Christianity*, 36(2), 168.
- Zihad, A., Chaitee, N. N., & Rahman, S. (2021). Effects of Social Media on the Interpersonal Relationship among the Married Couples: A Study on a Selected Neighborhood (or Wards) of Dhaka City in Bangladesh. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 6(11), 345-357.